

Korkeakoulujen verkkosivujen saavutettavuus

Merja Laamanen

Digitaalisen transformaatiotoimiston päällikkö
Jyväskylän yliopisto

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

DigiCampus

HAMK HÄMEEN AMMATTIKORKEAKOULU
HÄME UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

jamk.fi

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Esityksen sisältö

- Miksi korkeakoulujen verkkosivujen saavutettavuus on tärkeää?
- Verkkosisällön saavutettavuusohjeet
- Tutkimuksen toteutus
- Tulokset: yleisimmät virheet ja miten ne vältetään

**Miksi korkeakoulujen
verkkosivujen
saavutettavuus on tärkeää?**

Saatavuus vs. saavutettavuus!

DigiCampus

Saavutettavuus hyödyttää kaikkia!

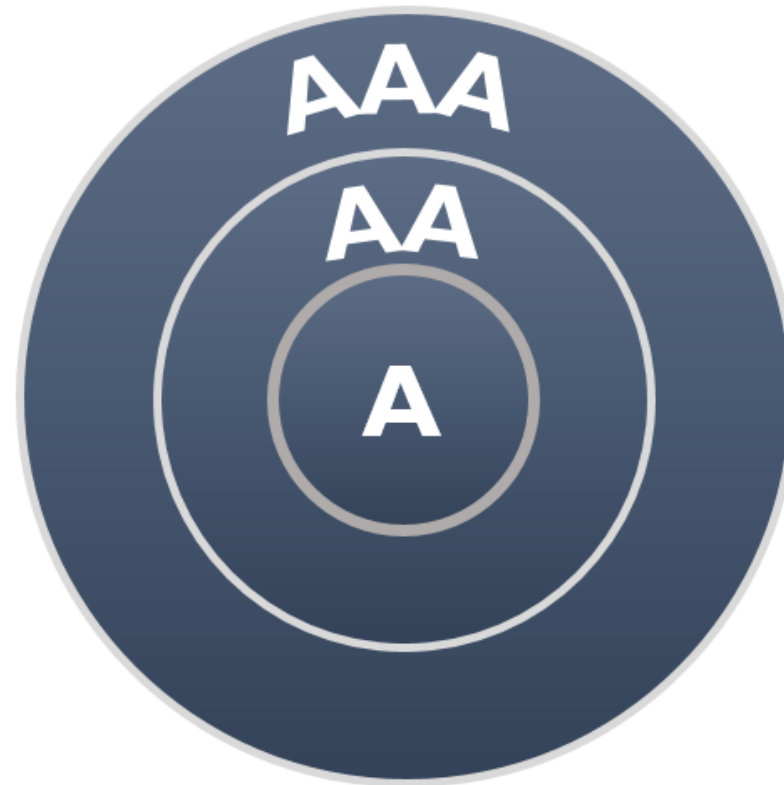

Laki digitaalisten palveluiden saavutettavuudesta (digipalvelulaki)

Verkkosisällön saavutettavuusohjeet (WCAG 2.1)

Havaittava

Ymmärrettävä

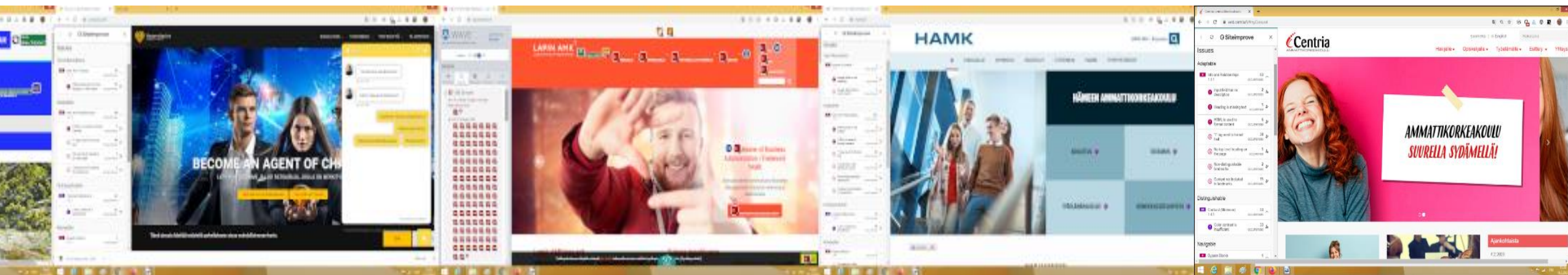
Hallittava

Toimintavarma

WCAG = Web Content Accessibility Guidelines

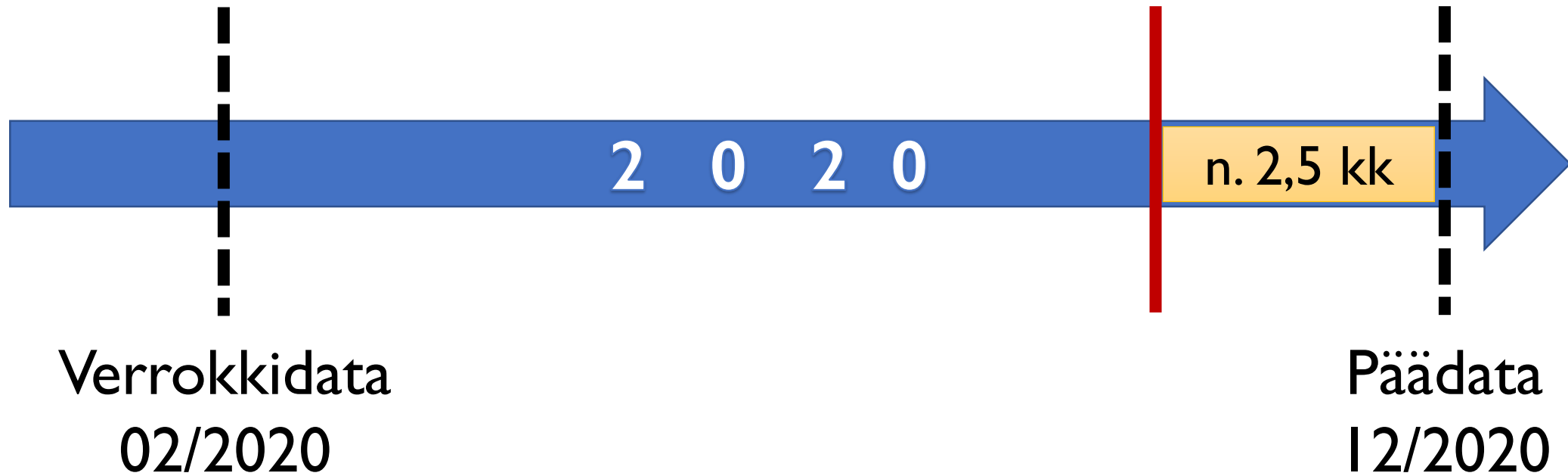

Korkeakoulujen kotisivujen testaus 2020

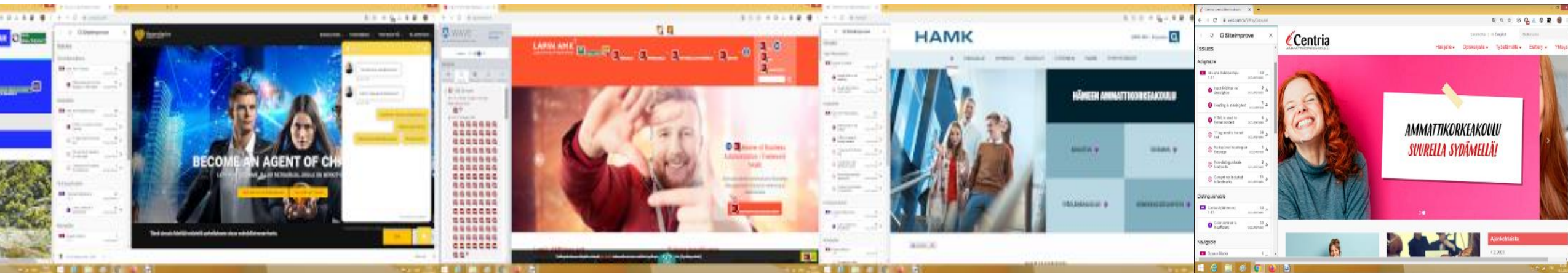
Mitä, miksi ja milloin?

Digipalvelulain siirtymäaika päättyi 23.9.2020

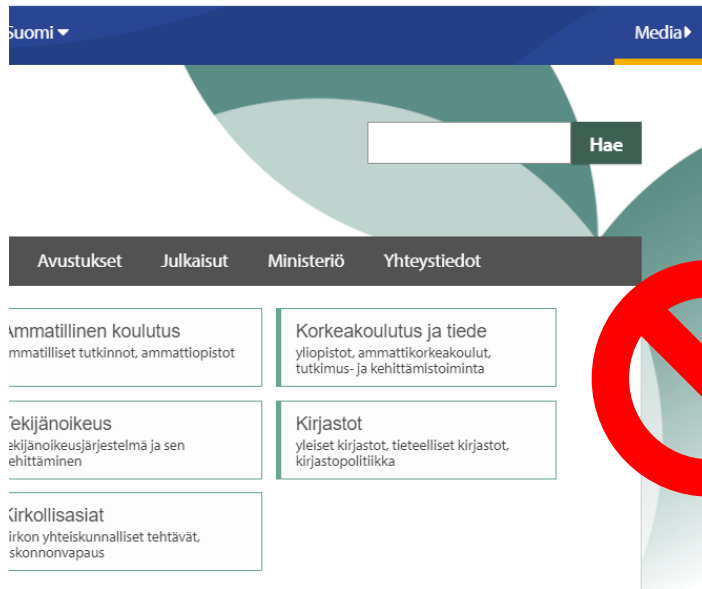

Top 3 Siteimprove ja top 3 WAVE → Yleisimmät virheet TOP 4

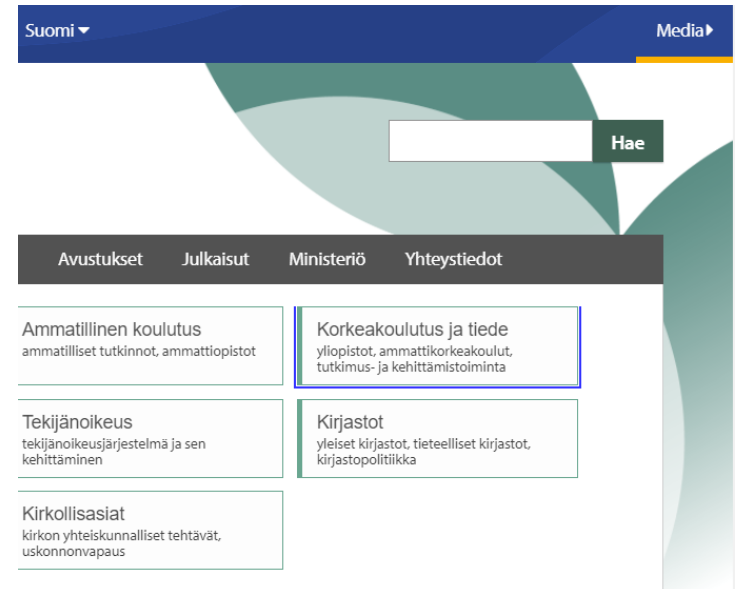

4. Käyttäjä ei näe, missä verkkosivun elementissä näppäimistön kohdistus kulloinkin on

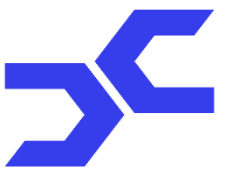
niseen 80

Seuraa meitä

niseen 80

Seuraa meitä

DigiCampus

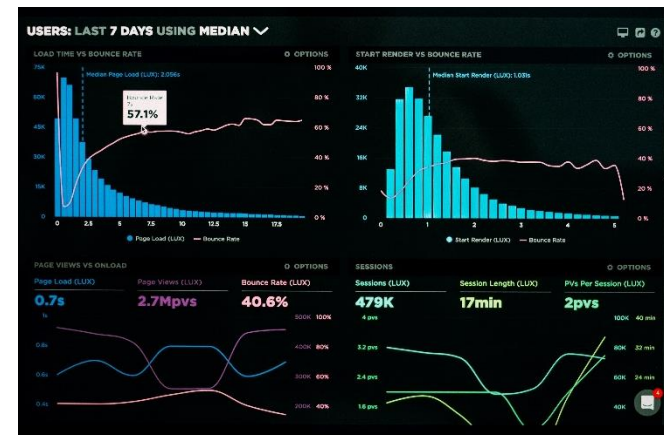
3. Puuttuvat kuvien tekstivastineet

<IMG_279.jpg>

Muista lisätä tekstivastine kaikelle ei-tekstimuotoiselle sisällölle

- Tekstivastine (vaihtoehtoinen teksti, alt-teksti) auttaa henkilöitä, jotka eivät näe kuvaa.
- Kuvaile tiiviisti olennainen informaatio sisältö.

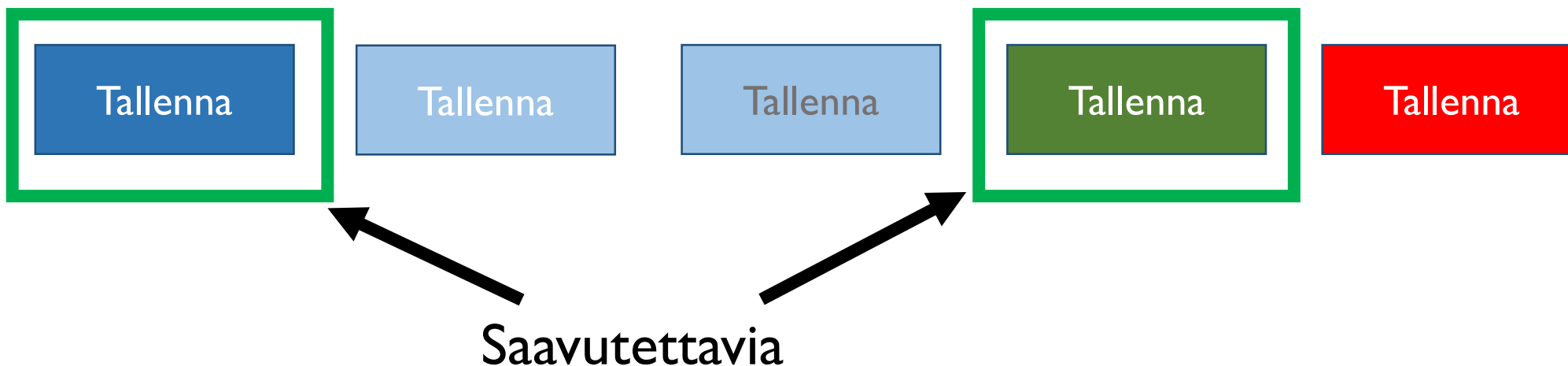

I. Tekstin ja taustan välinen riittämätön tummuusero eli kontrasti

- Kontrasti hyödyttää **kaikkia**, mutta erityisesti:
 - Heikkonäköiset käyttäjät
 - Mobiilikäyttäjät (pieni ruutu)
 - Vaihtelevat olosuhteet (kirkas auringonpaiste)
- Brändivärit eivät aina ole saavutettavia!
- Maksuttomia työkaluja kontrastin testaukseen:
 - [Colour Contrast Analyser \(CCA\)](#)
 - [Webaimin kontrastityökalu](#)

Käytä värejä harkiten

- Sisällön merkitys ei saa perustua yksinomaan värien käyttöön. Pelkällä värillä ei saa antaa merkitystä valinnoille, kohteille tai esimerkiksi virheille.
- Huomioi lomakkeet ja painikkeet.

Yleisimmät virheet top 4

	Ongelma	WCAG-kriteerin nimi	nro	taso
1.	Tekstin ja taustan välinen kontrasti on riittämätön	Kontrasti (minimi)	1.4.3	AA
2.	Linkin tarkoitus kontekstissa	Linkin tarkoitus (kontekstissa)	2.4.4	AA
3.	Ei-tekstimuotoiselle sisällölle ei ole tarjottu tekstivastinetta	Ei-tekstuaalinen sisältö	1.1.1	A
4.	Käyttäjä ei näe, missä verkkosivun elementissä näppäimistön kohdistus kulloinkin on	Näkyvä kohdistus	2.4.7	AA

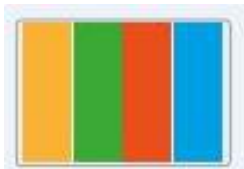
Automaattitestausta ei kuitenkaan kerro kaikkea

- Esim. videoiden tekstitys
- Sosiaalisen median sisällön saavutettavuusongelmat ja kognitiivinen kuormittavuus
 - Ohjeita: saavutettavasti.fi → verkkosisältöjen saavutettavuus → saavutettavuus sosiaalisessa mediassa

Helsingin kaupungin [Saavutettava sisältö – Opas suunnitteluun ja sisällöntuotantoon \(pdf\)](#)

Pyri näihin:

Selkeät perusvärit

Värien, tekstin ja symbolien yhdistelmä

Riittävä kontrasti ja kirjasinkoko

Värien puute ei vaikuta viestiin

Sähköpostiosoite virheellinen!

Nimi

Sähköposti ❌

Vältä näitä:

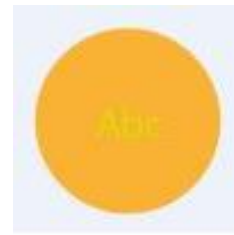
Vältä liian räikeitä värejä

Väri osoittaa viestin

Alhainen kontrasti ja pieni kirjasinkoko

Pelkkä väri osoittaa merkityksen

Korjaa punaisella merkityt!

Nimi

Sähköposti

Raportti I. testauksesta (Hannu Puupponen & Merja Laamanen 02/2021):

r.jyu.fi/kksaav

DigiCampus on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama korkeakoulutuksen kehittämishanke